

Д. А. Қонаев атындағы университет

Университет им. Д.А. Кунаева

*ДА. Қонаевтың 100-жылдығына арналған студенттер және
магистранттардың*

**«КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ҚОҒАМДЫҚ
ҒЫЛЫМДАРДЫҢ ДАМУЫНЫҢ ӨЗЕКТІМӘСЕЛЕЛЕРІ»**

*республикалық ғылыми-теоретикалық конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ*

МАТЕРИАЛЫ
*республиканской научно-теоретической конференции
студентов и магистрантов*

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ НАУК В
РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН»,
посвященной 100-летию Д.А. Кунаева**

Алматы
21.05.2012

УДК 378
ББК 74.58
А43

Ответственный редактор: проректор по научно-исследовательской работе
Университета им. Д.А. Кунаева, доктор юридических наук Алибаева Г.А.

«Актуальные проблемы развития общественных наук в ^публики
Ка£1«ан>>, посвященная 100-летию Д.А.Кунаева : Сборник докл.- Алматы,
2012.- 356с

ISBN 9965-627-42-8

В сборнике представлены доклады магистрантов и студентов
^чественных вузов. В докладах были освещены проблемы
«ономических, социально-гуманитарных наук, посвященные 100-летию Д.А.
Кунаева.

УДК 378
ББК 74.58

СОДЕРЖАНИЕ

Вступительное слово ректора университета им. Д.А. Кунаева, доктора
юридических наук, профессора Кобабаева О.К.....7

ДОКЛАДЫ МАГИСТРАНТОВ

Абдикадырова А.А. Қазақстан Республикасындағы білім беруді басқарудың ақпараттық жүйесі.....	8
Абдрахимов Р. Қазақстан республикасында қоршаған ортаға келтірілген зиянды өтеудің кейбір құқықтық мәселелері.....	11
Алменов Б.А. Тұрмыстық зорлық құрбандары үшін сенім телефоны.	15
Аманбекова Д.К. Коммерциялық және өзге ұйымдардың қызметкерлерімен жасалатын қылмыстар үшін қылмыстық жауаптылықты көздейтін отандық заңнама нормаларының дамуы (тарихи анализ).....	7
Ахметова Г.Е. Астана қаласы бойынша кәмелетке толмағандармен жасалған қылмыстарды саралау.....	22
Әділбеков Н. Шетел валютасындағы қаражатты шетелден қайтармаудың объективтік белгілері.....	26
Баймаханов А.М. Сыбайлас жемқорлық ұғымының эволюциясы.....	35
Бекишева Э. Адам құқықтарының негізгі қағидалары.....	39
Ерматов А.Ә. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы бойынша қоршаған ортаны өнеркәсіптік қызмет әсерінен құқықтық қорғау імәселелері.....	43
Ермеков С.М. Қазақстан Республикасының қылмыстық іс жүргізу ; процесіндегі ақпараттың мәні, міндеттері, мақсаты.....	48
Ермекова Г.С. Сравнение правового положения иностранцев в мире по международному частному праву.....	54
Жумашева Ш. Б. Местное самоуправление в зарубежных странах на примере: Великобритании, Франции, ФРГ.....	58
Зульярова З.М. Актуальные проблемы исполнения обязательств в гражданском праве Республики Казахстан.....	64
Имаш К. Пути утверждения принципов правового государства.....	72
Караманов М.С. Об особенностях производства следственных действий с участием иностранцев.....	77
Касыметова Б.Т. Критерии лично-профессиональных качеств современного преподавателя высшей школы в условиях инноваций в образовании.....	%j
Касыметова Б.Т. Правовой ликбез надо начинать с детства.....	89
Кибраев Б.М. Оқиға болған жердің мән - жайларын қайта жаңғыртудың құқықтық және тактикалық негізі.....	98

Кудебаев Н.С. Қарақшылық қурамының объектісі мен затын анықтаудың кейбір мәселелері.....	06
Қыдырғиязова Л.Б. Проблемы и пути выхода из финансово-экономического кризиса казахстанской экономики.....	Ю9
Ұйтеев Ғ. Экологиялық қылмыстылықпен күрес аясындағы қылмыстық саясатты жүзеге асырудың кейбір мәселелері.....	112
Мусиев Е. Айналыстан алынған заттардың немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы үшін қылмыстық-құқықтық жауаптылық заңнамасын жетілдіру проблемалары.....	j 15
Нұрмуханқызы Д. Проблемы имплементации норм международных документов по правам человека в области защиты права на свободу получения и распространения информации в национальное законодательство.....	U9
Нусамбаев М. Правовой статус Конституционного Совета Республики Казахстан.....	127
Оразбаев С.Б. Қазақстан және бүкіләлемдік сауда ұйымы.....	131
Орманбек Д. Терроризм қазіргі кездегі ең қауіпті қылмыс.....	135
Оспанова Ж.К. К вопросу о субъективной стороне преступления, предусмотренного ст. 236 УК Республики Казахстан «Организация незаконного военизированного формирования».....	137
Рысбекова Б.С. Қылмыстық жазаның мақсаттарын жүзеге асырудағы жаза жүйесінің мәселелері.....	14Q
Сапарбекова Ж.С. Банк аясындағы қылмыстарды тергеу мәселелері.....	146
Сарыбаева З. Мемлекеттік салық қызметі стандарттарын қолдану тәртібі.....	151
Сейфуллина Л.Б. Психологические компоненты правомерного поведения....	155
Сулейменова Д. Қазақстан Республикасындағы несие қатынастары дамуы мен құқықтық негіздері.....	15g
Смриқпаева А.О. Тольк серіктестіктердің құқықтық жағдайы.....	162
Татнева Қ.Т. Қинау қылмысына байланысты тергеу әдісінің кейбір мәселелері.....	173
Усенбаев Б. Еңбек құқықтарына байланысты жұмыс беруші мен жұмысшының арасындағы саясаттық шартының түсінігі мен маңыздылығы.....	] 75

ДОКЛАДЫ СТУДЕНТОВ

Алишева А. Кәмілетке жасы томағандардан жауап алу тактикасының ерекшеліктері.....	Igl
Аннаева Ю.С. Становление и развитие института парламентаризма в Казахстане.....	1 g4
Ардақұлы Д. Мемлекеттік тілді меңгеру.....	188

Ахметова А., Смайлова Г. Ақпараттық технологиялар: мүмкіндіктері шектеулі адамдардың компьютерді басқаруға арналған бағдарламалар.....	1Q0
Байдаулетова О.С. Президент - адам құқықтарын қорғау жүйесіндегі кепіл институты ретінде.....	193
Байрамов Р. Религиозный экстремизм и терроризм в РК. Пути преодоления.....	1%
Джузенова А., Қарибжанов О.М. Қаржылық қурамы - қаржылық тұрақтылықтың негізі.....	203
Есенаманов А. ҚР Прокурасының Конституциялық функцияларын қамтамасыз ететін мәселелері.....	208
Жабық Д. Некоторые аспекты института суррогатного материнства: за и против.....	210
Жанабаев Ф. Р. Каспий теңізінің құқықтық мәртебесінің проблемалары.....	213
Жумабаева С. Қылмыстық заңның ұғымы мен құрылымы.....	216
Засоба И.В. Электронно-цифровая подпись, как основа реализации концепции предоставления электронных услуг физическим лицам на государственном веб-портале.....	223
Зодиева М. Негативное влияние компьютер-интернет мышления на креативность человека.....	226
Ибрагимқызы Ә. Адамды тануға ұсынылатын тергеу әрекеті.....	228
Қадыров А.А. Об актуальных проблемах дальнейшего развития государства и общества в Казахстане.....	232
Қарибаев А. Конфедерация: қалыптасуы мен дамуы.....	235
Қдырбаева М. Келендік қылмыстарды алдын алу.....	240
Қим С. Великий сын казахского народа.....	244
Қоханов О. Меры защиты и освобождения заложников при террористических актах.....	246
Қунгейбаев Ж. Индустриалды-инновация - қазіргі Қазақстан дамуының басты талабы.....	251
Қамашаева М. Аудит проекті.....	256
Қахамбетова А.Д. Жеке істі бастауға - тәуекел, дамуға - жігер қажет.....	259.
Қолдабаева А.У. Шетелдердің практикасындағы іс-әрекеттің қылмыстылығын жоюға мән-жайларға нұсқа.....	263
Қуратова А.Ж. Қазақстан Республикасындағы балалардың құқықтарын қорғаудың кейбір мәселелері.....	272
Қайып В. Феномен отцовства в современном обществе.....	279
Қоспанова А.Т. Азаматтық айналымға қатысушыларды, тауарларды және қызметтерді қалыптастыру құралдарын азаматтық құқықтық қорғау.....	282
Қадіржанов Д. Негативное влияние компьютерных игр.....	287
Қасымбаева Ф.Ж. Құқықтық мемлекеттің қалыптасуы мәселелері.....	290

Фазылова А.
әл-Фараби ат. ҚазҰУ-нің
3 курс студенті

Ғылыми жетекшісі: аға оқытушысы
Даубасова С.Ш.

Экономикалық контрабанда қылмысының жалпы сипаты

Қазақстан Республикасының кеден қызметі өзіне жүктелген міндеттерді орындай отырып, есірткі заттарының өзге мемлекеттер шегінен заңсыз өтіп кетуіне қарсы тұрып қана қоймай, онымен бірге одан әрі қарай есірткілерді айналымға дайындау жолдарын да кесуде.

Қазақстан Республикасының заңы бойынша салықтар мен төлемдердің барлық түрлерінің түсуіне бақылау жасау жауапкершілігі фискальды органдарға жүктелген. Кеден органдары Республиканың мемлекеттік бюджетіне кеден төлемдерін алу мен оны аударуды қамтамасыз ететін органдардың бірі болып саналады.

Кез келген мемлекеттің кеден саясаты оның экономикасына қатысты болады. Сондықтан да бір тауарлар, заттар, құндылықтар үшін мемлекет кеден шекарасы арқылы алып өтудің еркін тәртібін белгілейді, ал басқа бір тауарлар мен заттар үшін кеден заңдары алып өтудің арнайы ережелерін белгілейді. Экономиканың қандай да бір саласын дамыту бойынша мемлекетаралық шарттар кеден саясатын қалыптастырады, өзіндік ықпалын тигізеді. Осыған байланысты заң шығарушы 209-бапта, қылмыстың заты ретінде кеден шекарасы арқылы алып өтудің арнайы ережесі белгіленген, кеден шекарасы арқылы алып өтуге тыйым салынған немесе шектеу енгізілген тауарларды, заттар мен құндылықтарды қарады. Айналымнан алынып тасталған немесе айналымнан шектелген заттар жоғарыда айтылған заттар түрінде қатыса алмайды. Өйткені кеден шекарасы арқылы алып өтуге тыйым салынған немесе шектеу енгізілген тауарлар мемлекет аумағында еркін айналыста тек қана оларды әкелу мен сыртқа шығару ғана бақыланады.

Қазақстан Республикасының кедендік шекарасынан кеден бақылауын жанап немесе одан жасырын, не қужаттарды немесе кедендік теңдестіру құралдарын алдап пайдалану арқылы тауарларды немесе өзге де заттарды Қылмыстық кодекстің 250-бабында, не декларацияланбаумен немесе күмәнді декларациялаумен ұштасқан кедендік шекарадан өткізуге тыйым салынған немесе өткізу шектелген, кедендік шекара арқылы өткізудің арнайы ережелері белгіленген тауарларды, заттар мен құндылықтарды ірі мөлшерде өткізу — 209-бабында көрсетілген экономикалық контрабанданың түсінігін береді. Контрабанда (италиан *contrabando* - жарлыққа қарсы) — тауарларды, валютаны, құндылықтарды немесе өзге де заттарды, солардың ішінде зияткерлік меншік заттарын кеден шекарасы арқылы заңсыз ірі көлемде алып өту[1]. Ол кеден бақылауынан тыс немесе

жасырын не қужаттарды немесе кедендік сәйкестендіру құралдарын алдаушылықпен пайдаланып не кеден шекарасы арқылы алып өтуге тыйым салынған немесе шек қойылған тауарларды, заттарды және алып өтудің арнаулы ережелері белгіленген құндылықтарды мағлұмдамада көрсетпей немесе өтірік көрсетіп жасалады[2]. Контрабанда экономикалық қылмысқа жатады. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының, 1997 жылғы 18 шілдедегі №10 қаулысында "Контрабанда үшін қылмыстық жауаптылықтың заңдарын қолдану жөніндегі тәжірибелер туралы" Қаулысында осы мәселеге терең талдау берілген. Жалпыға қауіпті заттармен жұмыс істеу ережелерін бұзумен байланысты қылмыстарға жаппай қырып-жою қаруын, қару-жарак және әскери техниканы жасау кезінде пайдаланылатын технологияларды, ғылыми-техникалық ақпаратты қызметтерді заңсыз экспорттау, радиоактивтік материалдармен заңсыз алып өту, айналыстан алынған немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы, қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды және жару құрылғыларын заңсыз алу, беру, өткізу, сактау, тасымалдау немесе алып журу[3].

Айналыстан алынған заттардың немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодекстің 250-бабы: Кедендік бақылаудан тыс немесе жасырын жасалған не қужаттарды немесе кедендік теңдестіру құралдарын алдап пайдалана отырып, тауарларды, атап айтқанда есірткі заттарды, психотроптық, күшті эсер ететін, улы, уландырғыш, радиоактивті немесе жарылғыш заттарды, қару-жаракты, әскери техниканы, жарылғыш құрылғыларды, атыс қаруы мен оқ-дәрілерді, жаппай қырып-жоятын қарудың ядролық, химиялық, биологиялық және басқа да түрлерін, жаппай қырып-жою қаруларын жасау үшін пайдаланылуы мүмкін материалдар мен жабдықтарды кеден одағының кедендік шекарасы және (немесе) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу не заңсыз өткізу - мүлкі тәркіленіп, бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады. Дәл сол эрекет: а) бірнеше рет; б) лауазымды адам өз қызмет бабын пайдалана отырып; в) кеден бақылауын жүзеге асырушы адамға қуш қолдана отырып; г) адамдар тобының алдын ала сез байласуы бойынша; д) есірткі немесе психотроптық заттарға қатысты ірі мөлшерде жасалса, - мүлкі тәркіленіп, жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодекстің 250-бабының бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген, ұйымдасқан топ немесе қылмыстық қоғамдастық (қылмыстық ұйым) жасаған эрекеттер - мүлкі тәркіленіп, он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодекстің 250-бабының бірінші, екінші немесе үшінші бөліктерінде көзделген, өте ірі мөлшерде жасалған, есірткі немесе психотроптық заттарға байланысты эрекеттер, - мүлкі тәркіленіп, он бес жылдан жиырма жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға не мүлкі тәркіленіп, өмір бойы бас бостандығынан айыруға жазаланады[4].

Бұл қылмыстардың түрі қылмыс санаттары бойынша ерекше ауыр қылмыстарға жатады. Қылмыс құрамы іс- әрекеттің қрамға құдіптілігінің дәрежесіне қарай - дәрежеленген, құрамының сипатталуына тәсіліне қарай- балама, қылмыс құрамының құрылысына қарай- материалды.

Қылмыстың объектісі - айналыстан алынған заттардың айналысы аясындағы қоғамдық қауіпсіздік, объективтік жағы - айналыстан алынған заттарды немесе айналысы шектелген заттарды кедендік бақылаудан тыс немесе жасырын жасалған құжаттарды немесе кедендік теңдестіру құралдарын алдап пайдалана отырып немесе оларды декларацияламай немесе жалған декларациялаумен ұштастыра мемлекеттің кеден шекарасы арқылы өткізуі

Қылмыстың субъективтік жағы - тікелей қасақаналық. Ал, субъектісі - 16 жасқа толған тұлға қылмыстың заты- есірткі заттар, психотроптық, күшті эсер ететін, улы, уландырғыш, радиоактивті немесе жарылғыш заттар, қару-жарак, әскери техника, жарылғыш құрылғылар, атыс қаруы мен оқ-дәрілер, жаппай қырып-жоятын қарудың ядролық, химиялық, биологиялық және басқа да түрлері, жаппай қырып-жою қаруларын жасау үшін пайдаланылуы мүмкін материалдар мен жабдықтар.

Қылмыс құрамын норма элементтері бойынша саралайтын болсақ, бұл қылмыс жай диспозицияны құрайды яғни, айналыстан алынған заттардың немесе айналысы шектелген заттардың контрабандысы. Ал, кейбір жағдай да күрделі диспозицияны құрайды кедендік бақылаудан тыс немесе жасырын жасалған не құжаттарды немесе кедендік теңдестіру құралдарын алдап пайдалана отырып, тауарларды, атап айтқанда есірткі заттарды, психотроптық, күшті эсер ететін, улы, уландырғыш, радиоактивті немесе жарылғыш заттарды, қару-жаракты, әскери техниканы, жарылғыш құрылғыларды, атыс қаруы мен оқ-дәрілерді, жаппай қырып-жоятын қарудың ядролық, химиялық, биологиялық және басқа да түрлерін, жаппай қырып-жою қаруларын жасау үшін пайдаланылуы мүмкін материалдар мен жабдықтарды кеден одағының кедендік шекарасы және (немесе) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу не заңсыз өткізу.

Қылмыстың санкциясына тоқталатын болсақ, нақты айқындалған санкция- мүлкі тәркіленіп, бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады. Дәл сол әрекет: а) бірнеше рет; б) лауазымды адам өз қызмет бабын пайдалана отырып; в) кеден бақылауын жүзеге асырушы адамға қуш қолдана отырып; г) адамдар тобының алдын ала сөз байласуы бойынша; д) есірткі немесе психотроптық заттарға қатысты ірі мөлшерде жасалса, - мүлкі тәркіленіп, жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодекстің 250-бабының бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген, ұйымдасқан топ немесе қылмыстық қоғамдастық (қылмыстық ұйым) жасаған әрекеттер - мүлкі тәркіленіп, он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады. ҚР ҚК 250-бабының бірінші, екінші немесе үшінші бөліктерінде көзделген, өте ірі мөлшерде

жасалған, есірткі немесе психотроптық заттарға байланысты әрекеттер, - мүлкі тәркіленіп, он бес жылдан жиырма жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға не мүлкі тәркіленіп, өмір бойы бас бостандығынан айыруға жазаланады[4].

Бұл қылмыс түрі қылмыс санаттары бойынша ерекше ауыр қылмыстарға жатады. Қылмыс құрамы: А) іс- әрекеттің қоғамға қауіптілігінің дәрежесіне қарай дәрежеленген; Б) Қылмыс құрамының сипатталуына тәсіліне қарай- балама; В) Қылмыс құрамының құрылысына қарай-материалды[5].

Айналыстан алынған немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы, яғни осы көрсетілген заттармен контрабандалық әрекеттер жасау әр уақытта қоғамның қауіпсіздігіне тікелей қатер келтіреді. Сондықтан бұл қылмыстарды қоғамдық қауіпсіздікке және қоғамдық тәртіпке қарсы қылмыстарға жатқызады[6].

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Интернет желісі <http://ru.wikipedia.org>
2. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі (1997 ж., 16 шілде, N 167) (2012.02.08. берілген өзгерістер мен толықтырулармен)
3. Интернет желісі <http://supcourt.kz/kaz>
4. А.Н.Ағыбаев «Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне түсіндірме. Жалпы және Ерекше бөлімдер» Алматы: Жеті Жарғы, 2010 ж. 544-546 б.
5. Т.А.Бапанов «Қазақстан республикасының қылмыстық құқығы» Альбом үлгі Ерекше бөлім Алматы-2001жыл «Данекер» институты 246-247 б.
6. Интернет желісі <http://www.zakon.kz>

Хамза Б.Т.
Абай ат. ҚазҰГУ-нің колледжі,
2 курс студенті'

Ғылыми жетекшісі: аға оқытушы
Мейірбекова Г.Б.

Меншіктің мәні, түрлері және жекешелендіру негіздері

Республика Президенті Нурсултан Назарбаевтың элеуметтік бағдарланған нарықтық экономика құру жөніндегі стратегиясында жекешелендіруді жедел жүргізу басты орын алған болатын. Бұл шараның түпкі мақсаты әрбір адам меншік иесі болатын немесе меншік иесі болуға мүмкіндігі бар мемлекет құруды көздеген. Шынайы демократиялық